

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล ซึ่งดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์บริบท นโยบาย แนวคิดการบริหารการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล ระยะที่ 4 ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์บริบท นโยบาย แนวคิดการบริหารการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสาร กฎหมาย นโยบายการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการบริหารโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฐานข้อมูลทาง Internet และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านสมรรถนะของครู 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการปฏิบัติและความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูล รายงานวิจัย เกี่ยวกับบริบทและนโยบายการจัดการศึกษาในจังหวัดสตูลแล้วนำประเด็นที่ได้ไปสอบถามผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดสตูลเกี่ยวกับการปฏิบัติและความต้องการบริหารโรงเรียนตามบริบทที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านสมรรถนะของครู 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 68 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 88 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เลือกมาโดยสุ่มอย่างง่ายได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 59 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 73 คน รวม 132 คน

ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล

ผู้วิจัย นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 ผสมกับข้อมูลจากการสอบถามในระยะที่ 2 มาสรุปเป็นร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจังหวัดสตูล ได้ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สตูลโมเดล เป็นแบบสอบถาม องค์กรประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 29 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 33 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านสมรรถนะของครู 37 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 35 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านสภาพแวดล้อม 25 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร 30 ตัวบ่งชี้ ให้ผู้บริหารการศึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน ประเมินความเหมาะสม (Suitability) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์ จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสม (Suitability) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแต่ละองค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล

ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สตูลโมเดล โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 68 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 88 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 59 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 73 คน รวม 132 คน เลือกมาโดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ องค์กรประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 29 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 33 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านสมรรถนะของครู 37 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 35 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านสภาพแวดล้อม 25 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร 30 ตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำข้อมูลความเป็นไปได้มาวิเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย: สตุลโมเดล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์บริบท นโยบายการจัดการศึกษา แนวคิดการบริหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบของการบริหาร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านสมรรถนะของครู 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร

2. การศึกษาสภาพการปฏิบัติและความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตุล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจังหวัดสตุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.55$) รองลงมาคือ ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.63$) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.67$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.64$) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.69$) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สมรรถนะของครู ($\bar{X} = 4.77, S.D. = 0.64$)

ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐจังหวัดสตุล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.60$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.56$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.53$) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.56$) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.60$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.70$) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สมรรถนะของครู ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า มีการปฏิบัติระดับมาก 7 ตัวบ่งชี้ ระดับมากที่สุด 3 ตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการปฏิบัติระดับมากทุกตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 3) ด้านสมรรถนะครู พบว่ามีการปฏิบัติระดับมากทุกตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น พบว่า มีการปฏิบัติระดับมากทุกตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 5) ด้าน

สภาพแวดล้อม พบว่า มีการปฏิบัติระดับปานกลาง 2 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 8 ตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร พบว่า มีการปฏิบัติระดับมากทุกตัวบ่งชี้ มีความต้องการระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สตุลโมเดลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2 องค์ประกอบ ระดับมากที่สุด 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) ด้านสมรรถนะของครู ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.68) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) ส่วนความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก 5 องค์ประกอบ ระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.47) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.74) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.70) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสมรรถนะครู ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.92) และเมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับปานกลาง 1 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 23 ตัวบ่งชี้ ระดับมากที่สุด 5 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระดับมากที่สุด 21 ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมระดับมาก 12 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 12 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 21 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านสมรรถนะครูพบว่ามีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 29 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 8 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 9 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 27 ตัวบ่งชี้ ระดับปานกลาง 1 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 21 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 14 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 14 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 21 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่ามีความเหมาะสมระดับมากที่สุด 15 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 10 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 9 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 15 ตัวบ่งชี้ ระดับปานกลาง 1 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร พบว่า มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 28 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 7 ตัวบ่งชี้

4. รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถูลโมเดล มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก 5 องค์ประกอบ ระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบ และ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.53$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.71$) ด้านหลักสูตรที่มีความ สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.75$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.76$) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.73$) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสมรรถนะของครู ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.89$) ส่วนความเป็น ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มี ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.58$) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.64$) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.66$) ด้าน หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.69$) ด้านสมรรถนะของครู ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.69$) ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.74$) และเมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 10 ตัวบ่งชี้ ระดับ มาก 19 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุดทุกตัวบ่งชี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 15 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 18 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นประโยชน์ระดับ มากที่สุด 32 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 1 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านสมรรถนะครู พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 8 ตัวบ่งชี้ระดับมาก 29 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด 30 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 7 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 24 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 21 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด 32 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 3 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 11 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 14 ตัวบ่งชี้ มีความ เป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด 18 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 7 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร พบว่า มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด 32 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 3 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นประโยชน์ระดับ มากที่สุด 34 ตัวบ่งชี้ ระดับมาก 1 ตัวบ่งชี้

5. ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถูลโมเดล ผู้วิจัยตรวจสอบโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ บรรยายด้วยตัวแปรตั้งแต่ 1 ตัวแปร ขึ้นไป รายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารของ มีจำนวน 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .533-856 มีจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนักระหว่าง .517-856 มีจำนวน 11 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .725-822 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .664-727 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 5 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .487-623 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "การบริหารรอบด้านของผู้บริหาร" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงของผู้บริหาร" องค์ประกอบย่อยที่ 5 ว่า "การสร้างขวัญกำลังใจของผู้บริหาร"

5.2 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .500-903 มีจำนวน 17 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .598-784 มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .677-879 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .554-808 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 5 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .550-657 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 6 มีค่าน้ำหนัก .571 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการศึกษา" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "กลวิธีการมีส่วนร่วม" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "การมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิชาการ" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "การมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 5 ว่า "การมีส่วนร่วมของชุมชน" องค์ประกอบย่อยที่ 6 ว่า "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา"

5.3 องค์ประกอบด้านสมรรถนะของครู มีจำนวน 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนักระหว่าง .452-895 มีจำนวน 22 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .581-839 มีจำนวน 8 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .444-756 มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก 824 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อขององค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสู่ประชาคมอาเซียน" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "ทักษะประสบการณ์ของครู" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "คุณลักษณะของครูมืออาชีพ" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "การพัฒนาครู"

5.4 องค์ประกอบด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น มีองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .539-900 มีจำนวน 24 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .478-830 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .552-730 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง

.620-.780 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 5 มีค่าน้ำหนัก .828 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 6 มีค่าน้ำหนัก .651 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 7 มีค่าน้ำหนัก .804 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "การจัดหลักสูตรหลากหลายอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "การจัดระบบสารสนเทศผู้เรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "การจัดสื่อการสอน" องค์ประกอบย่อยที่ 5 ว่า "แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 6 ว่า "พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น" องค์ประกอบย่อยที่ 7 ว่า "ครูจัดการเรียนรู้เื้อต่อผู้เรียน"

5.5 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .582-.843 มีจำนวน 11 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .554-.755 มีจำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .658-.792 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .520-.800 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 5 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .641-.831 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 6 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .591-.795 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "การส่งเสริมสภาพแวดล้อมจากทุกฝ่าย" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "บริหารสิ่งแวดล้อม" องค์ประกอบย่อยที่ 5 ว่า "ปัจจัยสนับสนุนสภาพแวดล้อม" องค์ประกอบย่อยที่ 6 ว่า "สื่อการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม"

5.6 องค์ประกอบด้านความโปร่งใสของการบริหารมีองค์ประกอบย่อย 8 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .425-.806 มีจำนวน 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .585-.763 มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .504-.792 มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .643-.902 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 5 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .443-.899 มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 6 มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง .760-.843 มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 7 มีค่าน้ำหนัก .895 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบย่อยที่ 8 มีค่าน้ำหนัก .895 มีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยแล้วผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบย่อยที่ 1 ว่า "กิจกรรมการบริหารอย่างโปร่งใส" องค์ประกอบย่อยที่ 2 ว่า "การดำเนินการที่โปร่งใส" องค์ประกอบย่อยที่ 3 ว่า "การบริหารการเงินและพัสดุ" องค์ประกอบย่อยที่ 4 ว่า "การวางแผนที่เหมาะสม" องค์ประกอบย่อยที่ 5 ว่า "การกระจายงาน" องค์ประกอบย่อยที่ 6 ว่า "ระบบบริหารงาน" องค์ประกอบย่อยที่ 7 ว่า "การตรวจสอบ" องค์ประกอบย่อยที่ 8 ว่า "การบริหารตามหลักนิติธรรม"

6. ผลการยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถิติโมเดล สามารถยืนยันองค์ประกอบโดยแสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ค่าคะแนนมาตรฐาน (SE) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error, SE) ค่าสถิติทดสอบ t-test และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) โดยผู้วิจัยนำผลการประเมินความเป็นไปได้ในระยะที่ 4 มาดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) สรุปผลการวิเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดสตูล 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 2) การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) สมรรถนะของครู 4) หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 5) สภาพแวดล้อม 6) ความโปร่งใสของการบริหาร รายละเอียดการยืนยันองค์ประกอบมีดังต่อไปนี้

6.1 องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบย่อย และมีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 29 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดมีดังนี้

6.1.1 องค์ประกอบย่อย "การบริหารรอบด้านของผู้บริหาร" มี 10 ตัวบ่งชี้

6.1.2 องค์ประกอบย่อย "การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร" มี 11 ตัวบ่งชี้

6.1.3 องค์ประกอบย่อย "การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร" มี 2 ตัวบ่งชี้

6.1.4 องค์ประกอบย่อย "การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงของผู้บริหาร" มี 3 ตัวบ่งชี้

6.1.5 องค์ประกอบย่อย "การสร้างขวัญกำลังใจของผู้บริหาร" มี 3 ตัวบ่งชี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .30-1.00 ค่าคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .21-.74 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .12-.16 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง 2.17-8.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .046-.55 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ L5 ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวบ่งชี้ L22 ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวบ่งชี้ L26 ผู้บริหารโรงเรียนจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชู ประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน โดยตัวบ่งชี้ L4 ผู้บริหารมีการคิดค้นนวัตกรรม กำหนดกลยุทธ์ที่ทำทนาย เพื่อสร้างผลงานที่ดีเยี่ยม (best practice) มีค่าน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ 1.05 ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ L26 ผู้บริหารโรงเรียนจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชู ประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุดด้วย เท่ากับ .30

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถิติโมเดล ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จาก ค่าไคสแควร์ (chi-square = 428.68) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.82) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI= 0.78) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA = 0.036) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = 0.19)

6.2 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบย่อย มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 33 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

6.2.1 องค์ประกอบย่อย "การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการศึกษา" มี 17 ตัวบ่งชี้

6.2.2 องค์ประกอบย่อย "กลวิธีการมีส่วนร่วม" มี 6 ตัวบ่งชี้

6.2.3 องค์ประกอบย่อย "การมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิชาการ" มี 3 ตัวบ่งชี้

6.2.4 องค์ประกอบย่อย "การมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน" มี 3 ตัวบ่งชี้

6.2.5 องค์ประกอบย่อย "การมีส่วนร่วมของชุมชน" มี 3 ตัวบ่งชี้

6.2.6 องค์ประกอบย่อย "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา" มี 1 ตัวบ่งชี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .63-.98 ค่าคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .44-1.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .11-.16 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง 4.52-8.50 ค่า 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .0010-.47 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ P12 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน ตัวบ่งชี้ P18, P9, P25, P12 ที่ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักให้เป็น 1.00 และกำหนดความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็น 0 เพื่อให้สามารถระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้ ดังนั้น ค่าน้ำหนักจึงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยตัวบ่งชี้ P6 ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดและตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีค่าน้ำหนักสูงที่สุด เท่ากับ .97 และตัวบ่งชี้ P18 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา P25 โรงเรียนประสานงานเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถิติโมเดลด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิเคราะห์ได้จากค่าไคสแควร์ ($\chi^2 = 815.75$) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.73) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI = 0.68) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA = 0.073) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = 0.25)

6.3 องค์ประกอบด้านสมรรถนะของครู มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบย่อย มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 37 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

6.3.1 องค์ประกอบย่อย "ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสู่ประชาคมอาเซียน" มี 22 ตัวบ่งชี้

6.3.2 องค์ประกอบย่อย "ทักษะประสบการณ์ของครู" มี 8 ตัวบ่งชี้

6.3.3 องค์ประกอบย่อย "คุณลักษณะของครูมืออาชีพ" มี 6 ตัวบ่งชี้

6.3.4 องค์ประกอบย่อย "การพัฒนาครู" มี 1 ตัวบ่งชี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .54-.98 ค่าคะแนนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .38-1.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .11-.13 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง 4.26-8.93 ค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .15-1.00 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ C25 ครูที่มีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับวิชาที่สอนได้รับการพัฒนา ที่ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักให้เป็น 1.00 และกำหนดความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็น 0 เพื่อให้สามารถระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้ ดังนั้น ค่าน้ำหนักจึงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยตัวบ่งชี้ครูสามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนของครูสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น มีค่าน้ำหนักสูงสุด เท่ากับ .98 ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ ครูมีความสามารถจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุดด้วยเท่ากับ .54

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถิติโมเดลด้านสมรรถนะของครู มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิเคราะห์ได้จากค่าไคสแควร์ ($\chi^2 = 352.02$) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.87) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI = 0.86) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of

Approximation: RMSEA = 0.0) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = 0.11)

6.4 องค์ประกอบด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น มีองค์ประกอบย่อย 7 องค์ประกอบย่อย มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 35 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

6.4.1 องค์ประกอบย่อย “การจัดหลักสูตรหลากหลาย อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น” มี 24 ตัวบ่งชี้

6.4.2 องค์ประกอบย่อย “การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร” มี 3 ตัวบ่งชี้

6.4.3 องค์ประกอบย่อย “การจัดระบบสารสนเทศผู้เรียน” มี 3 ตัวบ่งชี้

6.4.4 องค์ประกอบย่อย “การจัดสื่อการสอน” มี 2 ตัวบ่งชี้

6.4.5 องค์ประกอบย่อย “แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน” มี 1 ตัวบ่งชี้

6.4.6 องค์ประกอบย่อย “พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น” มี 1 ตัวบ่งชี้

6.4.7 องค์ประกอบย่อย “ครูจัดการเรียนรู้ที่เลือกต่อผู้เรียน” มี 1 ตัวบ่งชี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .47-1.00 ค่าคะแนนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .33-1.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .11-1.17 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง 4.66-8.64 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .11-1.00 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ CU7 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตัวบ่งชี้ CU23 โรงเรียนพัฒนาผู้เรียนให้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติและดำเนินวิถีชีวิตตามอัตลักษณ์ท้องถิ่นและตัวบ่งชี้ CU32 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม เวลาเรียนและตารางเรียนที่เลือกต่อการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียนที่ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักให้เป็น 1.00 และกำหนดความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็น 0 เพื่อให้สามารถระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้ ดังนั้น ค่าน้ำหนักจึงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนดโดยตัวบ่งชี้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่เป็นปัจจุบันและเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ 1.00 ทั้งนี้ตัวบ่งชี้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าใช้เหตุผล รวมถึงการให้กำลังใจ การให้คำชมเชย การให้ความใกล้ชิดให้ความจริงใจมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด เท่ากับ 0.47

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถิติโมเดลด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (chi-square = 526.65) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.81) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI= 0.78) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความ

คลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA = 0.0) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = 0.19)

6.5 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบย่อย มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 25 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

6.5.1 องค์ประกอบย่อย "การส่งเสริมสภาพแวดล้อมจากทุกฝ่าย" มี 11 ตัวบ่งชี้

6.5.2 องค์ประกอบย่อย "การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน" มี 4 ตัวบ่งชี้

6.5.3 องค์ประกอบย่อย "เรียนรู้จากสิ่งแวดลอม" มี 2 ตัวบ่งชี้

6.5.4 องค์ประกอบย่อย "บริหารสิ่งแวดลอม" มี 4 ตัวบ่งชี้

6.5.5 องค์ประกอบย่อย "ปัจจัยสนับสนุนสภาพแวดล้อม" มี 2 ตัวบ่งชี้

6.5.6 องค์ประกอบย่อย "สื่อการเรียนรู้จากสิ่งแวดลอม" มี 2 ตัวบ่งชี้

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .18-.95 ค่าคะแนนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .19-1.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .12-.16 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง 2.17-8.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .016-1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ E9 ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ที่ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักให้เป็น 1.00 และกำหนดความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็น 0 เพื่อให้สามารถระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้ ดังนั้นค่าน้ำหนักจึงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยตัวบ่งชี้ ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา มีค่าน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ 1.41 ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ E2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถูลโมเดลด้านสภาพแวดล้อมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (chi-square = 390.17) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.81) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI = 0.76) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA = 0.061) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = 0.23)

6.6 ด้านความโปร่งใสของการบริหาร มีองค์ประกอบย่อย 8 องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 30 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 6.6.1 องค์ประกอบย่อย "กิจกรรมการบริหารอย่างโปร่งใส" มี 9 ตัวบ่งชี้
- 6.6.2 องค์ประกอบย่อย "การดำเนินการที่โปร่งใส" มี 6 ตัวบ่งชี้
- 6.6.3 องค์ประกอบย่อย "การบริหารการเงิน พัสดุ" มี 5 ตัวบ่งชี้
- 6.6.4 องค์ประกอบย่อย "การวางแผนที่เหมาะสม" มี 3 ตัวบ่งชี้
- 6.6.5 องค์ประกอบย่อย "การกระจายงาน" มี 3 ตัวบ่งชี้
- 6.6.6 องค์ประกอบย่อย "ระบบบริหารงาน" มี 2 ตัวบ่งชี้
- 6.6.7 องค์ประกอบย่อย "การตรวจสอบ" มี 1 ตัวบ่งชี้
- 6.6.8 องค์ประกอบย่อย "การบริหารตามหลักนิติธรรม" มี 1 ตัวบ่งชี้

มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .31-1.72 ค่าคะแนนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .42-1.00 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง .032-.70 และค่าสถิติทดสอบ t-values อยู่ระหว่าง .22-24.97 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) อยู่ระหว่าง .0046-1.00 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้นตัวบ่งชี้ T21 โรงเรียนมีระบบการตรวจสอบการใช้เงินงบประมาณ ทรัพย์สินและรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ T23 โรงเรียนมีระบบการบริหารและจัดการภายในที่ยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้และผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักให้เป็น 1.00 และกำหนดความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็น 0 เพื่อให้สามารถระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้ ดังนั้น ค่าน้ำหนักจึงเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกำหนดโดยตัวบ่งชี้ T8 การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับวางแผนมีค่าน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ 1.72 ตัวบ่งชี้ T6 มีระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด เท่ากับ .19

ทั้งนี้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สถูลโมเดลด้านความโปร่งใสของการบริหารมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (chi-square = 292.57) ค่าของดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI = 0.86) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนค่าที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI = 0.83) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA = 0.0) รวมถึงดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูล (Root Mean Square Residual: RMR = .34)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย: สตูลโมเดล ครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพการปฏิบัติและความต้องการในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบของการบริหาร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านสมรรถนะของครู 4) ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านความโปร่งใสของการบริหาร และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.56$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนบริหารแบบเปิดเผย ตรงไปตรงมา และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารเป็นที่ยอมรับและเป็นที่น่าเชื่อถือของผู้มีส่วนได้เสียและยังสามารถนำไปสู่การลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี ตามแนวคิดบริหารโดยใช้หลักกรรมมาภิบาล ความโปร่งใสของการบริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของจังหวัดสตูลที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาความร่วมมือการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีทุกภาคส่วน กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้บริหารที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมักเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของการบริหาร หรือใช้กระบวนการของการบริหารจัดการ (Management Processes) ซึ่งเป็นการจัดหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (สุรพล พุฒคำ. 2544: 30) สอดคล้องกับแนวคิดของสตีเยร์; เจราโด; และริชาร์ด (Steer; Gerado; & Richard. 1977: 59-60) ที่ได้เสนอปัจจัยการบริหารซึ่งเป็นตัวกำหนดประสิทธิผลขององค์กรไว้ 4 ประการๆ คือ 1) ลักษณะขององค์กร (organization characteristics) ประกอบด้วย 1.1) โครงสร้างขององค์กร 1.2) บทบาทของเทคโนโลยี 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (environment characteristics) ประกอบด้วย 2.1) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร 2.2) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 3) ลักษณะของบุคลากร (employee characteristics) ประกอบด้วย 3.1) ความผูกพันต่อองค์กร 3.2) การปฏิบัติงาน 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน (policies and practices) ประกอบด้วย 4.1) การกำหนดเป้าหมาย 4.2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร 4.3) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน 4.4) กระบวนการติดต่อสื่อสาร 4.5) ภาวะผู้นำ และการตัดสินใจ 4.6) การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ สตีเยร์ส (Steers) กล่าวว่า หากองค์กรสามารถกำหนดปัจจัยทั้งสี่ประการให้บังเกิดผลได้จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2550: บทคัดย่อ) ได้วิจัยปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของ

ประเทศไทย พบว่า การประกันคุณภาพส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ควบคุมด้านปัจจัยนำเข้าควบคุมกระบวนการเป็น การดูแลควบคุมการดำเนินงานทั้งระบบที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือผลที่เกิดจากหน่วยงานควบคุม ผลลัพธ์หรือผลผลิตจากการดำเนินการมีระบบการตรวจสอบที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ใช้ ผลการวิจัยและงบประมาณในการควบคุม จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการจัด การศึกษา การประสานทำความเข้าใจงานเป็นระยะและพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการ รายงานผลการดำเนินงานประจำสัปดาห์/เดือน/ปี ตลอดจนเผยแพร่ผลการปฏิบัติสู่สาธารณชนเป็น เป็นประจำ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย- มาเลเซีย: สตุลโมเดล เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55, S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.47$) ความเป็นไปได้ อยู่ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.57$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารมีการสร้างระบบการบริหารแบบเครือข่ายทั้งบุคคลและองค์กร ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง ความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่วิถีชีวิต บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับกิจกรรมและโครงการ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและปรับปรุงการทำงานเมื่อได้รับข้อเสนอแนะ โรงเรียนมีคณะกรรมการประเมินโครงการ มีระบบกำกับ ติดตามและนิเทศงานวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง จัด ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง พัฒนาระบบ บริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย ยกกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งประสิทธิผล ทุกคนมีส่วนร่วม บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมแห่งสเตท ออฟ วิคตอเรีย (State of Victoria; Department of Education and Training. 2002: 1-25) ที่ได้ศึกษาพัฒนาองค์ประกอบ ของโรงเรียนประสิทธิผล จากแนวคิดของ แซมมอนส์; ฮิลแมน; และมอร์ติเมอร์ (Sammons; Hillman; & Mortimore) ซึ่งพบว่า มีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1) ภาวะผู้นำที่เป็นมืออาชีพ 2) การมี ความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง 3) การเน้นที่การเรียนการสอน 4) การสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ 5) ความน่าเชื่อถือ 6) ความรับผิดชอบ 7) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ 8) สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่

มันคงถาวร และ สอดคล้องกับสำนักงานมาตรฐานการศึกษา (Office for Standards in Education. 2003: 2-3) ที่ได้ศึกษาวิจัยการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้ต้องมีประสิทธิภาพตามหลักการประเมินผลทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำหนดมาตรฐานการประเมิน 4 ประการ คือ 1) ด้านความมีประโยชน์ 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความเหมาะสม และ 4) ด้านความถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ เฮอร์เชย์และบลันชาร์ด (Hersey; & Blanchard. 1982: 94) ที่ได้กล่าวถึงประสิทธิผลภาวะผู้นำว่าเกี่ยวข้องกับและครอบคลุมไปถึงความสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2547: 229) ที่กล่าวว่าทฤษฎีผู้นำใช้อิทธิพลเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทั้งในทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร นอกจากนี้ผลวิจัยพบว่า ความเหมาะสมในด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารจะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนในทุกด้านโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดสตูลต้องดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติสุขในเขตพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน ในส่วนของพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานประกอบการ องค์กรศาสนาในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาอิสลามศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทุกระดับ/ประเภทการศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับ เพียซี (Pierce. 1991: 35) ที่ได้วิเคราะห์ลักษณะการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในปี ค.ศ. 1991 พบว่า มีลักษณะดังนี้ 1) การให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 3) หลักสูตร ที่เน้นการบูรณาการและพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความร่วมมือในการวางแผนกับครู 5) การมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนระหว่างครูและผู้ปกครอง

3. การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สตูลโมเดล มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.53$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะรูปแบบการบริหารมี

ความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้คำนึงถึงความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่และแนวคิดด้านการบริหารด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในจังหวัดสตูล นอกจากนี้องค์การบริหารจังหวัดสตูล (2556: 30-32) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาคนและสังคมแห่งการเรียนรู้ภายใต้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ชุมชนและประชาชนเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสู่ประชาคมอาเซียน และได้กำหนดพันธกิจว่า ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นหลักประกันที่มั่นคงและเป็นทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางการพัฒนาจังหวัดที่ยั่งยืน ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันการพัฒนาไกลในการบริหารจัดการ การบริการของภาครัฐ เอกชน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ มีเอกภาพ เพื่อผลักดันยุทธศาสตร์ของจังหวัดให้บรรลุผลและรองรับการแข่งขันในประชาคมอาเซียน และกลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล (2556: 19-21) ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติสุขในเขตพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Education for Peace and Harmony) ไว้ในกลยุทธ์ที่ 6 และจุดเน้นของการพัฒนาคือนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN Community) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (2555. 7) ที่ได้กล่าวถึง มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงาน เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเป็นการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ การนำ นโยบายไปปฏิบัติ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ การส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงาน 5 ประการ ได้แก่ 1) การจัดทำและเผยแพร่โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน 2) การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน 3) การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน 4) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิลปพร ศรีจันเพชร (2553: ออนไลน์) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส (Accountability) คือ ความถูกต้อง ชัดเจน ปฏิบัติตามหลักการที่ควรจะเป็น รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องได้ รวมทั้งการให้และรับข้อมูลที่เป็นจริงตรงไปตรงมา ทันเวลา ในระดับกิจการ อาจแปลความหมายของ

“Accountability” ว่าเป็น “ความรับผิดชอบที่อธิบายได้” ซึ่งเป็นภาวะบทบาทของผู้บริหารในแง่ข้อผูกพันหรือความเต็มใจที่จะยอมรับความรับผิดชอบ รวมทั้งความสามารถในการรายงานชี้แจงให้เหตุผลเพื่ออธิบายการกระทำของตนเองและสามารถตอบคำถามของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ในทุกที่ทุกโอกาส เพื่อแจ่มแจ้งอธิบายการกระทำทั้งหมดที่ตนรับผิดชอบสอดคล้องกับแนวคิดของ ลิสตัน (Liston. 1999: 9) ได้ศึกษารูปแบบโรงเรียนที่มีคุณภาพว่าจะต้องมีการประเมินและทบทวนกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อค้นหาว่ามีสิ่งใดต้องปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อถือได้

4. ผลการยืนยันองค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลย์: สตูลโมเดล มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี นโยบายการบริหารอย่างเป็นระบบศึกษาแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดสตูล (2556: 30-32) ที่ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ว่า: พัฒนาคณะและสังคมแห่งการเรียนรู้ภายใต้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ชุมชนและประชาชนเข้มแข็ง อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ไชน์ (Chein. 1970: 118) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง สมรรถนะ (capacity) ขององค์กรในการที่จะอยู่รอด (survive) ปรับตัว (adapt) รักษาภาพ (maintain) และสร้างความเติบโต (growth) ไม่ว่าองค์กรนั้นจะมีหน้าที่ใดจะต้องกระทำให้ลุล่วงไป และแนวคิดของ เรโนลด์ส์ และครีเมอส์ (Reynolds; & Creemers. 1990: 1) ได้กล่าวถึงการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลว่า เป็นโรงเรียนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทพล วิทยานนท์ (ม.ป.ป.: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความสุขของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการวิจัยแบบผสม (Mix Method) ผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดความสุขของประชาชน ประกอบด้วย 10 มิติ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ครอบครัวยุภาพ การศึกษา สังคม การสนับสนุนทางสังคม การมีงานทำและมีรายได้ สิทธิและความเป็นธรรม ความมั่นคงส่วนบุคคล รวมถึงการเมืองและธรรมาภิบาล รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสตูลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การบริหารรอบด้านของผู้บริหาร 2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร 3) การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร 4) การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงของผู้บริหาร 5) การสร้างขวัญกำลังใจของผู้บริหาร คำนำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้

ต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ ยูคัล (Yukl, 2001: 2) ที่ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการใช้อิทธิพลและการใช้อำนาจหน้าที่โดยบุคคลเหนือผู้อื่น เพื่อการชี้แนะหรือนำทางเพื่อวางโครงสร้างงานหรือเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมและความสัมพันธ์ในกลุ่มหรือองค์การ นอกจากนี้ องค์ประกอบย่อยของความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารต้องมีการบริหารรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ บรรจง พำรุงสง (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายพัฒนาการศึกษาของรัฐในชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา คือ ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ปัจจัยด้านความมั่นคง ปัจจัยด้านการศาสนาและวัฒนธรรมและปัจจัยด้านปัญหาการบริหารราชการ ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิรูปการศึกษาต้องคำนึงปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวจึงสอดคล้องกับการดำเนินการศึกษาในพื้นที่อย่างสัมฤทธิ์ผลได้ในอนาคต 2) ด้านนโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่มีต่อสังคมท้องถิ่นภาคใต้ในลักษณะการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนภาคใต้ พบว่า การจัดการศึกษาที่ผ่านมารัฐเน้นการจัดการศึกษาจากนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทั้งฉบับ พ.ศ. 2552-2545 นับเป็นนโยบายที่มุ่งหวังการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ สำหรับในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้มีการสร้างยุทธศาสตร์การศึกษาที่เป็นไปตามแนวทางพระราชบัญญัติดังกล่าวและนำมาสร้างนโยบายที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในท้องถิ่นยิ่งขึ้น 3) ด้านผลด้านนโยบายการศึกษาของรัฐ พบว่า รัฐได้ประสบผลสำเร็จส่วนหนึ่งด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาแต่ยังต้องสร้างกรอบการดำเนินการให้เข้ากับสถานการณ์ท้องถิ่น รวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการบริหารการศึกษา หลักสูตรการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรที่นับว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการจัดการศึกษาชายแดนใต้ให้ชัดเจนมากขึ้น และ 4) ด้านประมวลแนวทางการจัดการศึกษาภาคพื้นนโยบายสำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันและอนาคต พบว่า รัฐควรมีนโยบายสร้างยุทธศาสตร์ใหม่ที่สามารถพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกมิติของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองบนพื้นฐานสันติวิธี การเรียนรู้เพื่อเข้าใจการดำรงอยู่ของประชาคมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและมีมิติของการดำรงอยู่ในสังคมนานาชาติได้อย่างสันติและพัฒนา และสอดคล้องกับ เชสเตอร์ (Chester, 1966: 286-288) ได้ศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศ ในสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง โดยการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครูเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการเพิ่มเติมแก่คณะครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และผลวิจัยของ มาร์เซล (Marcel, 1990:

1852) เรื่องอำนาจของครูใหญ่กับประสิทธิผลของโรงเรียนในปี 1990 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม พฤติกรรมของผู้บริหาร แบบประเมินโรงเรียนประกอบด้วยการประเมินการบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำ บรรยากาศ การติดต่อสื่อสารของครู การสื่อสารของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูใหญ่ 34 คน ผู้ช่วยครูใหญ่ 113 คน และครู 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาสหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำ และมีผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียนและต่ออาจารย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮิบบส์ (Hibbs, 1998: Abstract) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำของครูใหญ่โดยมุ่งสนใจที่ภาวะผู้นำทางการสอนของครูใหญ่ภายในบริบทการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ผลการศึกษาพบว่า ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงการบริหารการศึกษา จากการรวมอำนาจมาสู่การกระจายอำนาจในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ครูใหญ่ จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางการสอนและภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เนื่องจากครูใหญ่ต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำทางการสอนที่จะต้องนิเทศและประเมินการสอนประสานงานเกี่ยวกับหลักสูตร ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน รักษาเวลาในการสอน กำกับเป้าหมายโรงเรียนส่งเสริมการทำงาน ของครูและการเรียนรู้และสนับสนุนความก้าวหน้าในอาชีพของครู แต่พฤติกรรมการเป็นผู้นำเหล่านั้น ยังไม่เพียงพอ ครูใหญ่ยังต้องใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการสร้างความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ เพื่อที่จะกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนและสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนเพื่อบรรลุ เป้าหมายนั้น นอกจากนี้เขายังเสนอว่าแท้ที่จริงแล้วภาวะผู้นำทางการสอนกับภาวะผู้นำแบบ เปลี่ยนแปลงนั้นมีความเหลื่อมหรือทับซ้อนกันอยู่ ซึ่งความทับซ้อนเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่าระบบโรงเรียนเป็น ระบบที่มีความซับซ้อน ข้อสรุปจากการวิจัยนี้ คือ การเปลี่ยนแปลงการศึกษามีเป้าหมายสุดท้ายคือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเชิงระบบที่เกิดขึ้น ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงบางปัญหาจำเป็นต้องใช้เวลาในการแก้ไข

4.2 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย องค์ประกอบ ย่อย มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการศึกษา 2) กลวิธีการมีส่วนร่วม 3) การมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิชาการ 4) การมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน 6) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา คำนึงให้นักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยความร่วมมือและ การให้การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ วีตลีย์ (Wheatly, 1999: 17-18) กล่าวว่า สรรพสิ่งต่างก็มีการพึ่งพาอาศัย มีการดำรงอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน เป็นข่ายใยแห่ง ความสัมพันธ์ มีความเป็นอิสระต่อกันและมีตัวตนที่แท้จริง กล่าวคือ สิ่งต่างๆ เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยง มีการขยายผลและเติบโตอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับเปลี่ยนรูปร่าง รูปทรงและเปลี่ยนพลังงานเพื่อ

การเข้าสู่ระบบที่เหมาะสม และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดสตูล (2556: 30-32) ที่ได้กล่าวถึงความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศเพื่อนบ้านบรรลุตามเป้าประสงค์ ได้แก่ การเร่งใช้ประโยชน์จากข้อตกลงความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และแนวคิดของ อรรถนพ พงษ์วาท (2544) ได้เสนอแนะรูปแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการสถานศึกษา 6 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย รูปแบบที่ 2 การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับภาคส่วนอื่น ได้แก่ บุคคล ครอบครัวยุวมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ รูปแบบที่ 3 คือ เครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รูปแบบที่ 4 คือ เครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของเอกชน รูปแบบที่ 5 คือ เครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับของเอกชนและภาคอื่น ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3 และรูปแบบที่ 6 คือ เครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเหล่านั้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่น ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่มีการขึ้นกำกับโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาระดับบน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล เขี้ยวแก้ว และคณะ (2544: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำกับประสานงาน และติดตามประเมินผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ตามนโยบายที่กำหนดไว้โครงสร้างงานเขตพื้นที่การศึกษาแบ่งหน่วยงานหลักเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนโยบายและบริหาร ฝ่ายบุคลากรและงบประมาณและศูนย์วิทยบริการ ทั้งนี้ โดยมีคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ในส่วนของศูนย์วิทยบริการ ประกอบด้วย 5 หน่วยงานย่อย ได้แก่ หน่วยหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร หน่วยถ่ายทอดและเผยแพร่สารสนเทศ หน่วยสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยวัดและประเมินผลการศึกษา และหน่วยประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับระบบการบริหารควรยึดหลักความเป็นอิสระและความเป็นเอกภาพในท้องถิ่น หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วมและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกลด์ (Gold, 2000: 2338-A) ที่ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัวยุวมชนกับโรงเรียน เพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออก เขียนได้ และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับรู้เกี่ยวกับ

ชุมชน ดังนั้น การสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

4.3 องค์ประกอบย่อยด้านสมรรถนะของครู ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสู่ประชาคมอาเซียน 2) ทักษะประสบการณ์ของครู 3) คุณลักษณะของครูมืออาชีพ 4) การพัฒนาครู ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ปลูกฝังคุณลักษณะ บริหารจัดการชั้นเรียน วิเคราะห์วิจัย และสร้างความร่วมมือกับชุมชน ด้วยความมุ่งมั่น เพื่อให้งานสำเร็จ ถูกต้องสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งคุณลักษณะของบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมที่อยู่ภายใต้ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และแรงจูงใจในการทำงาน ผสมผสานกันจนทำให้แสดงออกมาเป็นการปฏิบัติหรือพฤติกรรม ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ คูบอยส์ และคณะ (Dubois; et al. 2004: 16) ที่ได้กล่าวถึงสมรรถนะไว้ว่า เป็นลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวบุคคลและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมในแนวทางที่ถาวรเพื่อบรรลุผลการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จ ลักษณะเฉพาะเหล่านี้รวมถึงความรู้ ความชำนาญ ลักษณะของมโนภาพในตัวเอง แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะเฉพาะของบุคคล แบบแผนความคิด ความตั้งใจ แนวทางของความคิด ความรู้สึก สอดคล้องกับ เวอร์ธแมน (Worthman. 1990: 1-3) ที่ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นระบบราชการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในปี 1990 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลองค์กรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่และเพื่อตัดสินว่ามีแต่ละมิตีของประสิทธิผลองค์กร คือ ความสามารถในการผลิตความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่น มีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นระบบราชการของโรงเรียนนั้นๆ หรือไม่ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชนิด คือ D.A Mackay's School Organizational Inventory และ Paul Mott's Index of Perceived Organization Effectiveness (IPOED) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างราชการกับประสิทธิผลองค์กร ความสามารถในการผลิตของครูกับระดับความเป็นระบบราชการและผู้วิจัยได้เสนอแนะให้โรงเรียนและระบบโรงเรียนหนีห่างจากความเป็นองค์กรที่มีลักษณะระบบราชการและควรมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีรูปแบบของความร่วมมือ ซึ่งองค์กรที่มีลักษณะนี้สามารถสร้างความชื่นชมให้เกิดขึ้นกับครูในฐานะนักวิชาชีพ โรงเรียนจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดความผูกพันต่อวิชาชีพการสอน และเน้นการสร้างเสริมพลังของครูใหญ่ในการนำ นอกจากนี้ สมิธ (Smith. 1991: 228-A) ได้วิจัยคุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในมลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศ

ทางวิชาการ และการมีผู้นำที่เข้มแข็ง ขณะเดียวกันการตั้งความหวังไว้สูงๆ และความร่วมมือช่วยเหลือกันมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพของโรงเรียน

4.4 องค์ประกอบด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย มี 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การจัดหลักสูตรหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 2) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) การจัดระบบสารสนเทศผู้เรียน 4) การจัดสื่อการสอน 5) แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน 6) พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น 7) ครูจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียน คำนำนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นนั้นจะต้องเป็นแผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงภาพรวมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ความต้องการ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางและกรอบหลักสูตรระดับเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับกลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล (2556: 19-21) ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาสันติสุขในเขตพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Education for Peace and Harmony) ไว้ในกลยุทธ์ที่ 6 และจุดเน้นของการพัฒนา คือ นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN Community) และแนวคิดของ บรรจง พำรุงสง (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายพัฒนาการศึกษาของรัฐในชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา คือ ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ปัจจัยด้านความมั่นคง ปัจจัยด้านการศาสนาและวัฒนธรรมและปัจจัยด้านปัญหาการบริหารราชการ นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เพียร์ส (Pierce. 1991: 35) ได้วิเคราะห์ลักษณะการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในปี ค.ศ. 1991 พบว่า มีลักษณะการให้ความเคารพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เน้นการสร้างครูที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม หลักสูตรที่เน้นการบูรณาการและพัฒนาได้มากกว่าทักษะพื้นฐาน

4.5 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมจากทุกฝ่าย 2) การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 3) การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม 4) การบริหารสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยสนับสนุนสภาพแวดล้อม 6) สื่อการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม คำนำนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้

เพราะสภาพแวดล้อมในโรงเรียน คือ สิ่งรอบตัวทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทางตรงและทางอ้อม สามารถที่จะนำเอาหลักการแปลงสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ หรือองค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้ และไม่มีมลภาวะ ซึ่งเป็นสิ่งช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่โรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นๆ กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ ฮาโรลด์ (Harold. 1964: 233) ที่ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมสถานศึกษาว่า หมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียน นักศึกษา ได้รับประสบการณ์ตรงในการพัฒนาตนเอง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติและความสนใจ และแนวคิดของ ลูเนนเบิร์ก และออร์นสไตน์ (Lunenburg; & Ornstein. 1996: 348) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากโครงการ Connecticut School Effectiveness Project และสรุปลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลว่า มีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้ 1) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย (a safety and orderly environment) และไม่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับการเรียนการสอน 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (a clear school mission) บุคลากรมีส่วนร่วมในการระดมทุนของเป้าหมายการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้ 3) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของงานวิชาการที่มีประสิทธิผล (instructional effective) 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง (a climate of high expectation) โดยที่อาจารย์สามารถแสดงออกถึงความรอบรู้ในทักษะเบื้องต้นให้นักเรียนเห็นได้ 5) ทุ่มเทเวลาในการทำงาน (high time on task) เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะ 6) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (frequent monitoring of student program) เพื่อนำผลมาปรับปรุงต่อไป 7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้ปกครอง (positive home school relations) โดยที่ผู้ปกครองสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนและช่วยเหลือส่วนที่ทำให้เกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550: 19) ที่ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัยมีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการ เสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ สุพรรณ มีเทศน์ (2539: 1) ได้กล่าวว่าการบริหารสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งเนื่องจากมนุษย์และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามนุษย์ใช้สติปัญญาและความสามารถในการที่จะใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้

เหมาะสมกับชีวิต เนื่องจากการนำสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่อนุรักษ์ ประกอบกับการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว ทำให้ความต้องการใช้ทรัพยากรมีมากขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรม ความสกปรก มลภาวะต่างๆ กลายเป็นปัญหาใหญ่ที่นับวันจะเพิ่มทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ สถานศึกษาต่างๆ จึงประสบปัญหาสภาวะแวดล้อมดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ในระดับประเทศมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม นำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมาก จนทำให้ขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ทำให้เกิดสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษต่างๆ ขึ้น เช่น อากาศเสีย น้ำเสีย ป่าไม้ลดน้อยลง เป็นต้น เป็นที่ยอมรับกันว่า "มนุษย์" เป็นตัวการอันสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเป็นพิษดังกล่าว จนส่งผลให้สิ่งแวดล้อมไม่สามารถปรับตัวได้ทัน จึงทำให้เกิดการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ ตามมา มนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดในการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาเหล่านี้ นับวันจะทวีมากขึ้น หากไม่ร่วมมือกันและแก้ไข วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนทุกคนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการอนุรักษ์และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม คือ การให้การศึกษา โดยเริ่มจากเด็กในวัยเรียนจนถึงประชาชนทั่วไป

4.6 องค์ประกอบด้านความโปร่งใสของการบริหาร ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) กิจกรรมการบริหารอย่างโปร่งใส 2) การดำเนินการที่โปร่งใส 3) การบริหารการเงินและพัสดุ 4) การวางแผนที่เหมาะสม 5) การกระจายงาน 6) ระบบบริหารงาน 7) การตรวจสอบ 8) การบริหารตามหลักนิติธรรม ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความโปร่งใสของการบริหารเป็นการปฏิบัติงานที่ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของความสุจริต มีการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน สังคม มีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายแก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553: คำนำ) ที่สรุปไว้ว่า ความโปร่งใสที่ใช้ในการบริหารงานจะหมายถึง การสร้างความเปิดเผย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ มีการสื่อสาร การแสดงความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบ รวมทั้งมีกระบวนการในการติดตามและประเมินผลที่ได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2555: 7) ที่กล่าวถึง มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงานว่าเป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงาน 5 ประการ ได้แก่ 1) การจัดทำและเผยแพร่โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน 2) การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน 3) การกำหนด

หลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน 4) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2553: ออนไลน์) ที่ได้กล่าวถึงหลักความโปร่งใส (Accountability) ไว้ว่า คือ ความถูกต้อง ชัดเจน ปฏิบัติตามหลักการที่ควรจะเป็น รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องได้ รวมทั้งการให้และรับข้อมูลที่เป็นจริงตรงไปตรงมาทันเวลาในระดับกิจการ อาจแปลความหมายของ “Accountability” ว่าเป็น “ความรับผิดชอบที่อธิบายได้” ซึ่งเป็นภาวะบทบาทของผู้บริหารในแง่ข้อผูกพันหรือความเต็มใจที่จะยอมรับความรับผิดชอบรวมทั้งความสามารถในการรายงานชี้แจงให้เหตุผลเพื่ออธิบายการกระทำของตนเองและสามารถตอบคำถามของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ในทุกที่ทุกโอกาส เพื่อแจกแจงอธิบายการกระทำทั้งหมดที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ มณฑิพย์ ทรวงกิติพิศาล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า การประกันคุณภาพส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ควบคุมด้านปัจจัยนำเข้า ควบคุมกระบวนการซึ่งเป็นการดูแลควบคุมการดำเนินงานทั้งระบบที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือผลที่เกิดจากหน่วยงาน ควบคุมผลลัพธ์หรือผลผลิตจากการดำเนินการ มีระบบการตรวจสอบที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ใช้ผลการวิจัยและงบประมาณในการควบคุม จัดระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา การประสานทำความเข้าใจงานเป็นระยะและพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการรายงานผลการดำเนินงานประจำสัปดาห์/เดือน/ปี ตลอดจนเผยแพร่ผลการปฏิบัติสู่สาธารณชนเป็นเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย: สตุลโมเดล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ด้านนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปพิจารณาใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดสตูล เพราะตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ 2.50 ทุกตัวบ่งชี้ ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์จากผู้บริหารโรงเรียนและ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ทุกองค์ประกอบ

ด้านการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารสามารถนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผนควบคู่กับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาถึงความสำคัญของความเป็นไปได้และค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำทางการศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจาก สมศ. มาใช้เป็นฐานของการพัฒนามีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปฏิบัติตามให้นักเรียนมีคุณธรรม ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะกระบวนการ มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับนักเรียนอันจะส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่จะเป็นคนเก่ง คนดีในอนาคต โดยกำหนดทิศทางในการบริหารที่สอดคล้องกับยุคสมัย ชัดเจน ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจแก่ครูผู้สอน จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชู ประกาศเกียรติคุณครู และนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ สร้างความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตาม

2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวบ่งชี้โรงเรียนมีระบบการบริหารแบบเครือข่ายทั้งบุคคลและองค์กรที่หลากหลาย มีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุดคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในเรื่องสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่วิถีชีวิต ส่งเสริมผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน สร้างสรรค์ผลงานของโรงเรียน นักเรียน และสร้างความปลอดภัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านสมรรถนะของครู พบว่า ตัวบ่งชี้ครูสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุดคือ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุน

ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยนำเทคนิค/วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีการทำวิจัยในชั้นเรียน มีมาตรฐานระบบการประเมินผลที่ชัดเจน

4. ด้านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น พบว่า ตัวบ่งชี้โรงเรียนพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต้นแบบทุกสาขาวิชาหลักมีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุด คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดเน้นของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดเน้นของสถานศึกษา โดยจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น จัดหลักสูตรให้เหมาะสมเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดทำหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยการระดมสมองจากผู้นำในพื้นที่หรือนักวิชาการ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน

5. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ตัวบ่งชี้โรงเรียนที่มีความขาดแคลน ความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน อาคาร สถานที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุด คือ มีป้ายข้อความ บอร์ดความรู้ กล้องแสดงความคิดเห็น ฯลฯ ติดตามสถานที่ต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม จัดให้มีป้ายข้อความ บอร์ดความรู้ ตามสถานที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน ปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นระบบ สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบสวยงาม ปลอดภัย จัดสถานที่ทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้มีความเป็นวิชาการ จัดและพัฒนาสถานที่ให้ทุกแห่งในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

6. ด้านความโปร่งใสของการบริหาร ตัวบ่งชี้โรงเรียนมีระบบให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลและนำไปพัฒนางานในความรับผิดชอบมีน้ำหนักความเป็นไปได้สูงสุดและตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความเป็นไปได้ต่ำสุด คือ โรงเรียนมีระบบตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงานผลการใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการวางแผนระบบการบริหารและจัดการภายในที่ยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร บริหารทั่วไป ที่เน้นสิทธิและประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับวางแผน ระดับกิจกรรมและโครงการ โรงเรียนควรมีการวางแผนการบริหารการเงิน มีมาตรการตรวจสอบความถูกต้อง โปร่งใส จัดระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม จัดทำงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น

ผลงานและสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ มีการจัดทำรายงานการเงินสม่ำเสมอทุกปี และมีขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบเพื่อการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ทั้งนี้ควรจัดทำแผนการบริหาร มีการติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุงบริหารอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้รูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐตามจังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย: สตูลโมเดล ได้พัฒนาและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้ในการบริหารโรงเรียนโดยใช้แนวคิดของการสร้างทฤษฎีฐานรากจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้มีเครื่องมือสำหรับวัดการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

2. ควรมีการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในสถานศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนาหรือลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา